

РЕШЕНИЕ

№ 784

гр. София, 05.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 69 състав, в публично заседание на 26.01.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Милена Славейкова

при участието на секретаря Валентина Христова, като разгледа дело номер **11953** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 84, ал.3 от Закона за убежището и бежанците (ЗУБ), във връзка с чл. 145 и следващите от АПК.

Образувано е по жалба на А. Х. Ш., ЛНЧ [ЕГН], [дата на раждане], в [община], А., гражданин на А., действащ лично и със съгласието на адв. В. Й. Л. – особен представител по чл.25, ал.3, т.3 от ЗУБ, срещу Решение № 18044 от 24.11.2023 г. на председателя на Държавната агенция за бежанците (ДАБ) при МС, в частта, с която на основание чл. 75, ал. 1, т.4, във връзка с чл.9 от ЗУБ е отхвърлена молбата му за предоставяне на хуманитарен статут.

В жалбата се сочи, че оспореният акт е незаконосъобразен поради липса на мотиви, като постановен при неизяснена фактическа обстановка и неправилно приложение на закона. Жалбоподателят твърди, че решението не съдържа мотиви, относими към личното му положение и към страна на произход – конкретно относно възможността за връщане и отношението на властите към етническата група хазара. Оспорва доводите, че А. представлява трета сигурна държава. Соочи, че при постановяване на отказа не е обсъден „най-добрият интерес на детето“, вкл. правото му на образование при евентуално негово връщане в страната на произход. Счита изложеното за основание по чл.9, ал.8 от ЗУБ за предоставяне на хуманитарен статут. Претендира се отмяна на решението в неговата цялост и връщане на преписката за ново разглеждане. Ответникът заместник председател на ДАБ оспорва жалбата чрез юрк. К.. Претендира за нейното отхвърляне.

Административен Съд С. – град, I-во отделение, 69 състав, след като взе предвид

наведените в жалбата доводи, и се запозна със приетите по делото писмени доказателства, намира за установено, от фактическа страна, следното:

Между страните не се спори, че с молба рег. № 506584 от 09.01.2023 г. по описа на ДАБ А. Х. Ш. поискал предоставяне на международна закрила. Производството е образувано с регистрирането на кандидата с регистрационен лист рег. № 506584 от 09.01.2023 г. Личните данни са установени с декларация по чл.30, ал.1, т.3 от ЗУБ. Изготвени са Евродак дактилоскопна карта рег. № 506584 от 09.01.2023 г. и е връчена покана за интервю.

На проведеното на 02.03.2023 г. интервю кандидатът заявил, че е напуснал А. нелегално преди около 2 години и половина. Пребивавал седем-осем месеца в И., след което преминал в Турция, където също останал седем-осем месеца и работил във фабрика за чорапи. Напуснал Турция, защото плащали малко, а наемите били високи и нямало как да плати образованието си. Искал да отиде в Англия, където имал чичо със статут на бежанец, затова платил на трафиканти да го преведат през С.. В България влязъл нелегално в края на м.декември и бил заловен от полицията, след като преминали С.. Заявява, че не е арестуван и осъждан в А., където в [населено място] останали да живеят майка му, три негови сестри и един брат. Баща му пътувал между [населено място] и [населено място]. Имал още един брат в Д. и още две сестри – в И. и в Австралия. Напуснал А. поради несигурната обстановка там и невъзможността да учи, но заявява, че не е имал никакви проблеми в страната си на произход. Искал да се устрои с сигурна държава, където да покани семейството си с цел да намери по-добри и сигурни условия за живот. Изявил желание чичото в Англия да му помогне и да го вземе по легален начин при себе си.

В административната преписка се съдържат молби от 02.03.2023 г., подадени от кандидата и от С. Назари – като вуйчо на А. Х. Ш. с искане да им се помогне детето да замине легално в Англия, където роднината ще поеме грижите за него.

Постановено е оспореното Решение № 18044 от 24.11.2023 г. на председателя на ДАБ, с което на основание чл. 75, ал. 1, т. 2 и т.4, във връзка с чл.8 и чл.9 от ЗУБ е отхвърлена молбата за предоставяне на международна закрила. След като е обсъдил фактите от бежанската история на кандидата, свързани с неговото лично положение и данните за страната на произход, административният орган е приел, че липсват основателни опасения от преследване по причините, посочени в чл.8, ал.1 от ЗУБ. Достигнал е до извод, че след като родителите му живеят в А. за молителя няма да има бъдещи проблеми при евентуалното му връщане при близките му там. Като ирелевантни за търсената закрила са определени изтъкнатите от кандидата причини за напускане на страната на произход, които били от личен и финансов характер, не попадали в предметния обхват на ЗУБ и го определяли като икономически мигрант.

По-нататък в решението се приема, че не са налице предпоставки за предоставяне на хуманитарен статут по чл.9, ал.1 ЗУБ. Относно преценката за „най- добрия интерес на детето” органът е отбелязал, че той се изразява в система от мерки, съпътстващи развитието на производство, но предоставянето на закрила следва да се извърши само ако лицето отговаря на изискванията на специалния закон, докато закрилата по ЗУБ не се предоставя по причина, че лицето е в риск, тъй като е непълнолетно, намира се извън страната, в която живее, и не може да получи защита от семейството си, а поради това, че са налице изрично и изчерпателно предвидените в чл.8-9 от ЗУБ предпоставки, които в случая липсвали. В конкретния случай не се установявала необходимост молителят да бъде разделен от семейството си в А., както и други

обстоятелства, че пребиваването му на територията на Република България ще бъде в негов интерес. Формиран е извод, че за лицето е най-добре да се завърне и да продължи живота си при семейството си - в позната среда, където познава нормите и ценностите на обществото и да продължи образованието и живота си безпрепятствено. В заключение е прието, че с оглед висшия интерес на детето и във връзка със всички събрани факти и обстоятелства за А. Х. Ш. е най-добре да се завърне при близките си, тъй като той не е бил принуден да напусне А. поради страх от преследване, а е направил това по икономически причини и стремеж към по-добър живот.

Въз основа на приложени справки с Вх. № ЦУ - 1658/25.10.2023 г. и Вх. № ЦУ - 563/05.05.2023 г. е прието, че насилието в А. не е безогледно и повсеместно на цялата територия на страната и обстановката там сама по себе си не дава основание да се приеме, че по отношение на чужденеца е налице страх от преследване. Спрямо заявителя не са установени сериозни и потвърдени основания да се счита, че единствено на основание присъствието му на територията на държавата му по произход, той би бил изправен пред реален риск да стане обект на заплаха, релевантна за предоставяне на хуманитарен статут.

Административен Съд С. – град, I отделение, 69 състав, след преценка на събраните по делото доказателства по отделно и в съвкупност и съобразявайки доводите на страните, приема от правна страна следното:

По допустимостта на жалбата: Оспореното решение е връчено на кандидата на 06.12.2023 г., в присъствието на преводач и особен представител по ЗУБ. Жалбата е подадена на 12.12.2023, т.е. в срока по чл.84, ал.3 ЗУБ, от надлежна страна по смисъла на чл.147, ал.1 АПК и срещу подлежащ на оспорване акт съгласно чл.84, ал.3 ЗУБ, поради което е процесуално допустима.

Разгледана по същество, жалбата е основателна.

При служебната проверка по чл.168 АПК съдът намира, че оспореният акт е издаден от компетентен административен орган по чл.75, ал.1, вр. чл.48, ал.1, т.1 ЗУБ, в установената форма и без допуснати съществени процесуални нарушения. Производство по чл.68, ал.1, т.1 ЗУБ е образувано във връзка с подадена от чужденеца първа молба за закрила рег. № 506584 от 09.01.2023 г. Съобразено е обстоятелството, че молителят е непридружен непълнолетен, с оглед на което и на основание чл. 25, ал. 1 от ЗУБ му е назначен социален работник от Дирекция „Социално подпомагане" - С., а на основание чл. 15, ал. 4 от Закона за закрила на детето (ЗЗДет), във връзка с параграф 1, т. 4 от ДР на ЗУБ, също така и представител - адвокат, вписан в регистъра за правна помощ на НБПП, който да го представлява в производството, съгласно разпоредбите на чл. 25 от ЗУБ.

Въз основа на изложените от кандидата лични обстоятелства за напускане на А. и информацията за страната на произход, обжалваното решение е правилно с частта за липса на предпоставките за предоставяне на хуманитарен статут по чл.9, ал.1 от ЗУБ. Твърдения, че е изложен на реална опасност от тежки посегателства, като смъртно наказание или екзекуция, молителят не е направил, нито е бил принуден да напусне държавата си по произход, поради реална опасност от изтезание или нечовешко или унижително отнасяне, или наказание. Кандидатът не е бил обект на никакви посегателства и не е претърпял никакво насилие. Липсват данни за съществуване на реална опасност от бъдещи посегателства при евентуално връщане в страната на произход като тежки заплахи срещу живота или личността на цивилно лице поради

безогледно насилие в случай на въоръжен международен или вътрешен конфликт по смисъла на чл.9, ал.1, т.3 от ЗУБ.

Съдът намира извода на административния орган за липса на основание по чл.9, ал.8 от ЗУБ за предоставяне на хуманитарен статут „по други причини от хуманитарен характер“, свързани с висшия интерес на детето, за незаконосъобразен поради неправилно приложение на закона. Задължението за неговото съобразяване произтича от чл.24 от Хартата на основните права в Европейския съюз (ХОПЕС), параграф 18 от Преамбюла на Директива 2011/95/ЕО, чл.20, пар.5 и чл.23 от Директива 2011/95/ЕО, пар.33 от Преамбюла на Директива 2013/32/ЕС и от чл.6а ЗУБ. Освен предпоставките по чл.8 и чл.9 от ЗУБ, специалният закон, в нормата на чл.6а от ЗУБ, поставя императивно изискване при прилагането на закона от първостепенно значение да се съобрази най-добрият интерес на детето, преценката за който се извършва в съответствие с разпоредбите на Закона за закрила на детето.

Съобразно легалното определение по пар.1, т.5 от ЗЗДет "Най-добър интерес на детето" е преценка на:

- а) желанията и чувствата на детето;
- б) физическите, психическите и емоционалните потребности на детето;
- в) възрастта, пола, миналото и други характеристики на детето;
- г) опасността или вредата, която е причинена на детето или има вероятност да му бъде причинена;
- д) способността на родителите да се грижат за детето;
- е) последиците, които ще настъпят за детето при промяна на обстоятелствата;
- ж) други обстоятелства, имащи отношение към детето.

Посоченото в решението, че при съобразяване на най-добрия интерес на детето следва да се вземе предвид „преценката на близките му“ не намира опора в закона. Не намират опора в събраните по преписката доказателства и изложените от кандидата по време на интервюто обстоятелства, че към момента близките му не изпитват трудности в страната си по произход – такава информация не е налична в интервюто, нито решението съдържа относими мотиви относно ситуацията в провинцията, от който изхожда кандидатът – Г.. Органът е обосновал извод, че след като семейството на кандидата е било в състояние да подsigури напускането му на А., то за лицето е най-добре да се завърне там и да продължи живота си при семейството си. Но житейски и логично това не съответства на предприетия акт на нелегално напускане на страната на произход преди навършване на пълнолетие. Изложените в решението мотиви, че молителят в хода на производството е заявил, че поддържа връзка с близките си, че те са добре и не срещат проблеми от страна на недържавни и/или държавни субекти в страната им по произход не намират своята опора в проведеното с кандидата интервю, в което той не е заявил подобни обстоятелства.

Не намират опора в твърденията на кандидата на проведеното с него интервю, че представената от него бежанска история е изградена на предположения и вероятности. Кандидатът незряло и по детски е заявил, че желае да намери по-добри и сигурни условия за живот, като логично именно липсата на такива в страната му на произход е мотивирало напускането ѝ. Така изложеното е житейски логично и в никакъв случай не почива на „предположения и вероятности“. Дори да не попада в предметния обхват на чл.8, ал.1 и чл.9, ал.1 от ЗУБ случаят на непълнолетното дете следва да се разгледа с особено внимание именно с оглед на спецификите, указващи на неговата особена уязвимост – принадлежност към хазарското малцинство и

напълно обективна възможност грижите за детето да бъдат поети от него пълнолетен роднина с уреден статут във Великобритания, където са бъдат осигурени правото му на здравеопазване и на образование. Именно поради последното обстоятелство не могат да се извежда неблагоприятни за лицето изводи единствено поради факта, че е пожелало да напусне нелегално страната ни и да продължи пътя си към Европа.

В оспореното решение едностранчиво е прието, че най-добрият интерес на детето изисква то да живее при неговото семейство, но не са обсъдени другите елементи от визираното легално определение, а именно желанията и чувствата на детето, неговите физически, психически и емоционални потребности, и други специфични характеристики, свързани със страната му на произход, изрично посочени в пар.1, т.5 от ДР на ЗЗДет. Неправилно в тази връзка са игнорирани отделни обстоятелства, изтъкнати от кандидата на проведеното интервю, а именно: „че е напуснал А., не само поради несигурната обстановка там, но и поради невъзможността му да учи, както и напуснал Турция, тъй като няма как да плати образованието си“. Свеждането на заявеното от едно дете – непридружен, непълнолетен кандидат за закрила желание „да намери по-добри и сигурни условия на живот“ до липса на предпоставките по чл.8 и чл.9 от ЗУБ е в нарушение на чл.6а от ЗУБ, тъй като не поставя на първо място неговият най-добър интерес.

На първо място, изричното желание на детето по смисъла на пар.1, т.5, б.“а“ от ДР на ЗЗДет., подкрепено с уверенията на негов близък роднина с уреден статут във Великобритания, е да замине и да се установи в държава, където ще бъде поета неговата издръжка, респ. осигурено неговото образование (л.30-33). Последното обстоятелство е от първостепенно значение и е изтъкнато от самия орган в оспореното решение в частта, в която се цитира: „Глава V, параграфи 52-79, 80-81 от Общ коментар № 14 (2013) на Комитета по правата на детето върху Конвенцията на ООН за правата на детето относно най-добрия интерес на детето, публикуван през месец ноември 2014 г. от Детския фонд на ООН (У.), възприети и в Практическото ръководство на Европейската служба за подкрепа в областта на убежището (ЕСПОУ) относно висшия интерес на детето в процедурите за предоставяне на убежище, публикувано през 2019 г., в частност в Глава 1, параграф 1.6 - възгледите на детето, идентичността на детето, запазването на семейната среда и поддържането на взаимоотношенията, грижата за детето и неговата закрила и безопасност, наличието на уязвимо положение, правото на детето на здравеопазване и правото на детето на образование“.

Близо три години и половина непълнолетното дете не живее в семейна среда и очевидно не поддържа отношения с такава – липсват такива данни в проведеното интервю. Освен личното му уязвимо положение в качеството му на непридружен, непълнолетен кандидат за закрила, съдът намира, че следва да се съобразят и данните за положението на етническото малцинство хазара в страната на произход, които допълнително указват за наличие на особено уязвимо положение.

Според W. R. 2024 – А., 11 J. 2024 | HRW – Н. R. Watch (Author), A. report on the human rights situation in 2023 - Годишен доклад за състоянието на човешките права през 2023 г., издаден на 11 януари 2024 г.: Хазарите са етнолингвистична група от планински район, разположен в централен А.. Хазарите традиционно говорят диалект на дари, наречен хазараги. Голямото им мнозинство са последователи на дванадесетте шиити, по-малък брой са исмаилити, а малцинство изповядва сунитския ислям. Преди 19 век хазарите формират етническото мнозинство в А. и до 1890 г. те са до голяма

степен автономни. Тяхното насилствено и брутално включване в зараждащата се афганистанска държава от предимно пушунски армии (до 1893 г. повече от половината от всички хазари са били убити) полага основите на трайна вражда между шиитските хазари и сунитските пушунци, на както на религиозна, така и на етническа основа. Оттогава, според Енциклопедия Б., те са жертви на преследване, изселване и маргинализация.

Според Раздел 5 на същия доклад на HRW – Хуманитарна ситуация: „След 40 години война преобладава хуманитарна ситуация, характеризираща се с нарастващ глад, икономически упадък, повишаване на цените на храните и други основни стоки и нарастваща бедност, дори преди талибаните отново да поемат властта през август 2021 г. Преди превратта на властта от талибаните чуждестранните донори представляваха до 80 процента от всички разходи на афганистанското правителство. След това всички тези средства бяха замразени или пренасочени към хуманитарна помощ. Без тези средства афганистанската икономика тръгна по низходяща спирала, докато страната продължава да е изправена пред продължителна суша, гладна криза и Covid-19.

Икономическата ситуация има хуманитарни последици: голяма част от населението ще падне под прага на бедността през 2022 г., а недохранването нараства бързо. Световната хранителна програма на ООН съобщава, че 95 процента от всички афганистанци нямат достатъчно храна[71]. Цените на храните се покачват рязко, докато доходите намаляват, а безработицата расте. По-специално, много жени са загубили работата си и нямат доход[72]. Продължителната суша изостря недостига на храна[73] (→ търсене в *esoi.net* относно хранителната несигурност в А.). Според генералния секретар на ООН опустошената икономика кара семействата да прибегват до все по-драстични механизми за справяне, включително *трафик на деца* (→ *esoi.net* търсене за *трафик на деца*), *детски бракове* (→ *esoi.net* търсене за *ранен брак*), *набиране и разполагане на деца във въоръжените сили и детски труд*[74] (→ *esoi* търсене на *детски труд*).

Действително е налице информация за завърнали се и за вътрешно разселени лица, но тези данни не съответстват на понятието за „най-добър интерес на детето. Според цитирания доклад на HRW: Според Международната организация по миграция (М.) повече от един милион афганистанци от И. и П. се завърнаха в А. през 2021 г., като повечето от тях бяха депортирани. *Завърналите се често са лишени и отчаяни, нуждаещи се от медицинска помощ и храна.* Тяхната реинтеграция е изключително трудна, особено за тези, които са живели в И. или П. в продължение на много години, поради високата безработица и несигурността на храната.

В редоставена от ответника информация в справки с Вх. № ЦУ - 1658/25.10.2023 г. и Вх. № ЦУ - 563/05.05.2023 г. също е отбелязана тежката хуманитарна ситуация. Във втората справка е посочено, че членовете на хазарското малцинство продължават да се оказват жертва на атаките на Ислямска държава Х.. Според първата цитирана справка дори преди изтеглянето на международните сили и дипломатическите мисии след превземането на властта от талибаните през август 2021 г., А. беше една от най-големите и сложни хуманитарни извънредни ситуации (СНЕ). Повече от

една година след изтеглянето остават огромни хуманитарни нужди. В Обзора на хуманитарните нужди на А. за 2023 г. (HNO) се казва, че А. е изправен пред безпрецедентна хуманитарна криза „с много реален риск от срив на системата и човешка катастрофа“. Докато през последните години хуманитарните нужди бяха движени главно от конфликти, основните двигатели на хуманитарните нужди през 2023 г. включват суша, изменение на климата, заплахи за сигурността (особено за жените и момичетата) и икономическата криза. Службата на ООН за координация на хуманитарните въпроси (UNOCHA) изчисли в началото на 2023 г., че рекордните 28,3 милиона души ще се нуждаят от хуманитарна помощ и помощ за закрила тази година, спрямо 24,4 милиона през 2022 г. и 18,4 милиона през 2021 г. Тази цифра се увеличи до 29,2 милиона души през май 2023 г. поради увеличаване на хората, нуждаещи се от специализирани услуги за защита. Планът за хуманитарна реакция в А. (HRP) за 2023 г. изисква 4,6 милиарда долара, за да достигне до 23,7 милиона души. В своята хуманитарна актуализация от юни 2023 г. UNOCHA съобщи, че поради липса на финансиране Световната продоволствена програма (WFP) е трябвало да спре помощта за осем милиона афганистанци с несигурна прехрана. На 31 юли UNOCHA казва, че „съществува само кратък период от време за предоставяне на жизненоважна помощ и провизии преди началото на лошия сезон и зимата и съществува потенциална възможност за загуба на животи.

Според представена от ответника актуална информация в справка с Вх. № ЦУ - 1801/22.11.2023 г. през 2021 г. беше съобщено, че хазарите продължават да се сблъскват с нарушения под формата на изнудване на пари чрез незаконно данъчно облагане, принудително набиране и принудителен труд, физическо насилие и задържане. Съобщава се и за принудително изселване на хазари. В някои случаи тези изселвания са били наредени от местните лидери на талибаните, докато в други случаи жителите на Х. са били изгонени от номади Кучи или от „талибаните и свързаните с тях милиции“. В някои случаи талибаните на местно ниво обещаха да разследват и/или да решат проблема. В други случаи местните талибански лидери твърдяха, че изселването е станало в съответствие със съответните съдебни решения. Съобщава се също, че талибанските служители в К. са оттеглили някои заповеди за изселване в Д.. През пролетта на 2022 г. имаше съобщения за конфликти между номадите Хазари и Кучи, тъй като Кучи извеждаха добитъка си на пасища в земите, претендирани от Хазарите. Има също предразсъдъци и негативно отношение към хазарите от страна на талибанските бойци, поради ангажираността на хазарската общност в предишното правителство и защото те бяха възприемани като по-подкрепящи З., отколкото други групи в А.. През май 2022 г. беше заявено, че хора в доминираните от хазарите провинции Б. и Д. са били тормозени и арестувани поради обвинения, че са работили за предишното правителство. В консервативните части на афганистанското общество съществува и схващането, че хазарското малцинство е възприело култура, която не е в съответствие с дефиницията на талибаните за исляма. Имаше "антихазарски" език сред общото население още преди превземането. През септември 2022 г. специалният докладчик на ООН отбеляза съобщения за увеличаване на „подстрекателската реч“ срещу

хазарите, както онлайн, така и в някои джамии, включително призови хазарите да бъдат убивани. През последните години атаките от бунтовнически групи се приписват главно на ISKP. Тяхното намерение да атакуват шиити от „Б. до Х.“ е заявено в каналите на Telegram, управлявани от Ислямска държава. ISKP смята шиитските мюсюлмани за вероотстъпници и следователно за законна цел за убийства. През септември 2022 г. специалният докладчик на ООН заяви, че атаките от последните години срещу хазари и немюсюлмански афганистанци, често твърдени от ISKP, изглеждат „систематични по своя характер и отразяват елементи на организационна политика, като по този начин носят отличителните белези на международни престъпления, включително престъпления срещу човечеството“. Х. Р. У. заяви, че ISKP е извършила 13 атаки срещу хазарите след превземането на властта от талибаните и че групата може да бъде свързана с 3 допълнителни атаки, довели до смъртта на най-малко 700 души.

По общодостъпна информация в Country report (situation under T. rule for the general population; security situation; humanitarian situation; treatment of certain profiles and groups) - Доклад за страната (ситуация под управлението на талибаните за населението като цяло; ситуация със сигурността; хуманитарна ситуация; отношение към определени профили и групи), завършен през декември 2023 от ЕУАА – Агенция на Европейския съюз за убежище (преди: Европейска служба за подкрепа в областта на убежището, EASO):

Хазарската общност, предимно шиити, също е била обект на атаки, свързани с учебни заведения, претърпени улици и обществен транспорт. Четирите атаки с най-висок процент на цивилни смъртни случаи регистрираните от UCDP представляват около 23 % от всички смъртни случаи на цивилни през референтния период. Тези случаи включват нападение срещу образователния център Каај в доминиран от хазари район в [населено място] (причиняващо 53 смъртни случая на цивилни) на 30 септември 2022 г., самоубийствено нападение пред джамия в Х. (47 цивилни смъртни случая) на 2 септември 2022 г., експлозия в медресе в С. (23 цивилни смъртни случая) на 30 ноември 2022 г. и друга джамия нападение в [населено място] (21 цивилни смъртни случая) на 17 август 2022 г. На практика обаче хазарите и шиитите са дискриминирани при талибанското управление. Хазари са били убити при талибански нападения, за които се твърди, че са насочени към въоръжени групи или бивши правителствени служители.

Източници отбелязват несъответствие между публичната позиция на талибанското ръководство спрямо хазарите/шиитите и действителното отношение към тези общности от талибанските редови сили за сигурност. Въпреки техните публични изявления се съобщава, че талибаните не са успели да защитят общностите на хазарите и шиитите от целенасочени атаки, докато тормозът и принудителното разселване на тези общности са се увеличили. А. на ААН А. Я. А. освен това отбеляза, че хазарите са станали "все по-уязвими за колективно наказание" от страна на талибаните в техния опит да потушат превантивно всяка възможна мобилизация и въоръжена съпротива.

Хазарски семейства са изложени на риск от принудително изселване. UNAMA информира, че делегация на де факто правителството на талибаните е

посетила област Хас Урузган на 16 септември 2023 г., за да разследва подобни твърдения. Съобщава се, че след това посещение 16 лица са арестувани и очакват съдебен процес. По отношение на тези предполагаеми нарушения UNAMA заяви, че е потвърдила следните инциденти в област Khas Uruzgan между януари и септември 2023 г.: убийства на най-малко шестима жители на Х. от неизвестни извършители; най-малко пет случая на унищожаване на имущество (включително превозни средства, къщи и селскостопански култури), принадлежащо на жители на Х., от неизвестни извършители; най-малко два случая на побой над жители на Х. от неизвестни извършители.

Основните мишени на ISKP (Ислямска държава Хоросан) са били талибански бойци, талибански служители и религиозни лидери в стремежа ѝ да подкопае управлението на талибаните. Най-смъртоносните атаки, приписвани или твърдени от ISKP, обаче са били насочени срещу определени етно-религиозни групи, по-специално шиитската хазарска общност. През декември 2022 г. генералният секретар на ООН призова де факто властите (талибанското управление след м.август 2021 г.) да приложат адекватни мерки за тяхна защита поради атаките на ISKP срещу цивилни цели и в цивилни райони и конкретно спомена местата за поклонение и образователните съоръжения и хазарите като общност, "изправена пред повишен риск".

А. е силно замърсен с противопехотни мини и експлозивни останки от войната. Особено деца са били жертви в регистрираните жертви. МКЧК регистрира 541 инцидента, включващи противопехотни мини и остатъци от експлозиви през януари 2022 г. – юни 2022 г. Общо 1092 души бяха убити или ранени при тези инциденти, от които 640 бяха деца. Случаи са регистрирани в цялата страна, но главно в Ю. и Източен А..

А. е една от най-бедните страни в света. Най-новите оценки за бедността се основават на данни, събрани през 2019 г. и 2020 г., които предполагат, че 47,5 % от населението живее с активи под прага на бедността. Световната банка потвърди тези цифри и изчислява, че 48,3 % от населението е бедно през април–юни 2023 г., въпреки че паричната бедност се оценява на 70 % от населението. Други източници обаче съобщават, че почти всички афганистанци живеят в бедност. П., например, предложи, че 85 % от населението (34 милиона души) е живяло под прага на бедността през декември 2022 г. – тяхната оценка обаче не съответства на конвенционалния процент на бедност

Освен това талибаните наложиха забраната си върху отглеждането на опиумен мак, което е общ източник на доходи.

Възможностите за платена работа намаляха значително след преврата на талибаните. Международната организация по труда (М.) съобщи, че 450 000 души са загубили работата си между второто тримесечие на 2021 г. и четвъртото тримесечие на 2022 г. и прогнозира, че 900 000 души биха били безработни до края на 2022 г., ако администрацията не се промени. Световната банка също отбелязва отрицателна тенденция на безработица и непълна заетост – само 16 % са имали платена заетост в публичния или частния сектор през октомври 2022 г., което е намаляло до 12 % през април–юни 2023 г. според WFP. *Особено жените и младежите са*

свърхпредставени в нивата на безработица. Според М. заетостта на жените и младежите е намаляла с 25 % до последното тримесечие на 2022 г. в сравнение с преди преврата на талибаните.

Според проучване, проведено от REACH, средният месечен доход на домакинство през 2022 г. е бил 6 489 AFN (около 80 Е., към септември 2023 г.), а средният доход на човек е бил 833 AFN (около 10 Е., към септември 2023 г.). Оценката на А. (WoAA) обхваща ситуацията на афганистанските домакинства в предишните шест месеца (към септември 2022 г.). Проведено е от REACH и се основава на 17 262 интервюта с домакинства. Това проучване установи, че 92 % от домакинствата използват механизми за справяне или им липсват такива алтернативи, тъй като вече са изчерпали ресурсите си. Въз основа на тези данни П. оцени, че 4,3 милиона домакинства са взели пари назаем, за да осигурят храна, почти 470 000 са просели, повече от 850 000 са изпратили децата си на работа, а почти 80 000 (2 %) са омъжили момичета по-рано от планираното.

Много домакинства са прибегнали до механизми за справяне, като промяна на диетата си, забавяне или избягване на медицински грижи, заемане на пари, прибегване до хуманитарна помощ, продажба на активи и детски труд.

Според тези анализи най-малко 40 % от населението е изпитвало високи нива на остра продоволствена несигурност... родителите са пропускали храненияя, за да могат децата им да ядат.

През 2022 г. се оценява, че 4 милиона жени и деца страдат от остро недохранване, включително над 800 000 бременни или кърмачки. Това установи проучване на SMART 20,7% от бременните и кърмещите жени са били недохранени.

У. съобщава, че едва 12 % от децата на възраст 6–24 месеца са получили подходящото разнообразие и количество храна, необходимо за тяхната възраст. В проучване на „Спаси децата“ от август 2022 г., в който участваха 1 690 деца в седем провинции, 88 % ядяха по-малко от обичайното след превземането на талибаните, а 10 % често си лягаха гладни (две трети от тези деца бяха момичета). Освен това много деца са показали признаци на психосоциален дистрес поради икономически затруднения на техните семейства.

WoAA за 2022 г. установи, че жилищата са шестият основен приоритет сред афганистанските домакинства (след храната, заетостта, здравеопазването, изплащането на дългове и чистата вода). Сред анкетираните домакинства 61% са живели в жилища, направени от кал, а много жилища са били частично повредени. Само 6% са живели в постоянни жилища от здрави материали, а 20% са живели в силно повредени жилища. Докладвани са течове като чести при силен дъжд (45 %) и слаб дъжд (28 %). Над 40% не са могли да си позволят ремонт. Съобщава се, че много от най-бедните живеели в палатки.

Същото проучване установи, че много домакинства имат проблеми с водата и енергията. 80 % нямат достъп до водоснабдяване и липсваха санитарни съоръжения и сапун. Повече от половината от домакинствата нямаха отоплителни уреди за готвене, а 16 % изобщо не разполагат с предмети за готвене. Електричеството е недостатъчно и твърде слабо, за да поддържа повече от няколко електрически крушки или зарядно за телефон. Освен това

смъртните случаи от студ са често срещани в А. и WoAA за 2022 г. установи, че само 1% от домакинствата са използвали електричество за отопление, а 2% са използвали втечен нефтен газ. Други изгарят дърва, въглища, тор, хартия, картон или пластмаса за отопление. Освен това зимните дрехи бяха много дефицитни. Над половината от домакинствата не са имали зимно облекло, а само 18% са имали зимно облекло за всичките си деца. В някои провинции средният брой одеяла е по-малко от едно на човек.477 ACAPS също съобщава за липса на топли зимни дрехи.

3.5. Здравеопазване

След превземането на властта от талибаните и без това слабата система за обществено здраве беше силно засегната от спирането на потоците от помощи. Малкото останали възможности за частно здравеопазване често са били твърде скъпи за хората, за да си ги позволят. В същото време се разпространиха множество инфекциозни заболявания, включително тежки епидемии от морбили и остра водниста диария, а природните бедствия причиниха смъртни случаи и наранявания.

Разходите за здравни услуги и разходите за пътуване бяха основните пречки за достъпа на хората до здравеопазване и много от тях избягваха да търсят грижи поради разходите им. Особено жените се сблъскват с пречки при достъпа до здравеопазване поради ограниченията на мобилността и липсата на здравеопазване на жените работници.495 WoAA за 2022 г. установи, че само 20 % от афганистанците домакинствата не са имали пречка за достъп до здравеопазване.

При тези данни от официални източници на информация за страната на произход съдът намира за напълно необоснована преценката на административния орган, че най-добрият интерес на детето изисквал „да се завърне в А. и да продължи живота си при семейството си“. Подкрепящата среда на семейството не е изследвана в решението, при липса на данни, че кандидатът поддържа взаимоотношения и при обективния факт, че го е напуснал преди близо 4 години. Към него следва да се добави етническата му принадлежност към хазарското малцинство, за което са налице обективни данни, че е дискриминирано от новото талибанско управление, което не винаги може да защити неговите представители от атаки на Ислямска държава – Хоросан. Не на последно място е налице безпротиворечива информация от множество официални източници за тежката хуманитарна ситуация в А., при която много от домакинствата отделят всичките си средства за храна (при данни, че значителна част от населението гладува). Очевидно е, че в подобна ситуация основните права и интереси на детето на здравеопазване и образование не могат да бъдат гарантирани. При тези данни за страната на произход на кандидата, изводът на административния орган, че детето следва да се върне там пряко противоречи на неговия най-добър интерес.

На следващо място, обжалваното решение не съдържа относима преценка за възможностите на кандидата да продължи своето образование в страната си на произход. Цитираните в него справки с Вх. № ЦУ - 1658/25.10.2023 г. и Вх. № ЦУ - 563/05.05.2023 г. на дирекция „Международна дейност“ при ДАБ не съдържат относима информация в тази връзка. Според Справка с Вх. № ЦУ -

1658/25.10.2023 г. дори преди изтегляне на международните сили и дипломатическите мисии след превземането на власта от талибаните през м.август 2021 г. А. е една от най-големите и сложни хуманитарни извънредни ситуации. Повече от една година след изтеглянето остават огромни хуманитарни нужди. В обзора на хуманитарните нужди на А. за 2023 г. се казва, че страната е изправена пред безпрецедентна хуманитарна криза „с много реален риск от срив на системата и човешка катастрофа“. Според Справка Вх. № ЦУ - 563/05.05.2023 г. хуманитарната ситуация остава мъчителна – почти половината от населението на А. се очаква да изпита остра хранителна несигурност между ноември 2022 г. и март 2023 г., като 6 милиона са на ръба на глада. *В цялата страна има все повече съобщения за самоубийства на непълнолетни. Често причините са това са семейни и икономически проблеми (гърба на л.22).* Придаването на кандидата на качество на икономически мигрант би накърнило най-висшия интерес на непълнолетното дете при евентуално негово връщане в страната на произход, определена като „най-бедната“ на планетата, със сериозна хуманитарна криза, свързана с глад за значителна част от населението и липса на елементарни услуги (ток и вода).

Необоснована, на база критериите по пар.1, т.5 от ЗЗДет, е преценката на административния орган, че „най-висшият интерес на детето“ е да живее при семейството си, при официалните и общоизвестни данни за хуманитарната криза в А., при пълна липса на изследване за възможностите за образование в страната и при изрично заявеното от кандидата желание да продължи образованието си, което е негово основно право.

Според предоставена от ответника актуална информация в Справка рег. № ЦУ-1860 от 01.12.2023 г. образованието е задължително до девети клас, обикновено от шест до 15 години, което означава, че жалбоподателят би се явил изключен от образователната система в страната си на произход. Според същата справка UNAMA регистрира 441 детски жертви (159 убити, 282 ранени) между август 2021 г. и юни. Много от жертвите са резултат от атаки срещу цивилни и експлозивни остатъци от войната. Т.е. животът и здравето на жалбоподателя не биха били в безопасност в страната му на произход, което не може да се приеме, че е съвместимо с най-добрия интерес на детето.

Тези данни за страната на произход на непълнолетния кандидат указват несъстоятелността на тезата на ответния орган, че „най-добрият интерес на детето“ е то да живее в средата на рожденото си семейство, тъй като тази среда не може да осигури съответстващи условия, свързани с правото му на здравеопазване и на образование.

Както заявява в о.с.з. на 26.01.2024 г. явлият се социален работник от ДСП С. най-добрият интерес на детето е да живее в сигурна и безопасна среда.

Съдът намира за ирелевантен факта, че вероятно в хода на производството кандидатът ще навърши пълнолетие. В Решение на СЕС от 12 април 2018 г. по дело С-550/16 Съдът постановява, че член 2, буква е) от Директива 2003/86 във връзка с член 10, параграф 3, буква а) от тази директива следва да се тълкува в смисъл, че граждани на трети страни или лица без гражданство, които са на възраст под 18 години към момента на влизането си на територията на държава членка и подаването на молба за убежище в тази

държава членка, но които навършват пълнолетие по време на процедурата по предоставяне на убежище и на които се предоставя убежище с обратна сила, трябва въпреки това да се считат за „малолетни или непълнолетни лица“ по смисъла на тази разпоредба. В идентичен смисъл е решение на СЕС от 16 юли 2020 г., *Etat belge* по съединени дела C-133/19, C-136/19 и C-137/19.

По изложените съображения, съдът намира извода на административния орган за липса на основание по чл.9, ал.8 от ЗУБ за предоставяне на хуманитарен статут „по други причини от хуманитарен характер“, свързани с висшия интерес на непълнолетното дете – непридружен кандидат за закрила, за незаконосъобразен поради неправилно приложение на закона – противоречие с чл.24 от Хартата на основните права в Европейския съюз (ХОПЕС), параграф 18 от Преамбюла на Директива 2011/95/ЕО, чл.20, пар.5 и чл.23 от Директива 2011/95/ЕО, пар.33 от Преамбюла на Директива 2013/32/ЕС и от чл.6а ЗУБ.

Дължимата е отмяна на оспореното решение с частта му, с която е отхвърлена молбата за закрила относно предоставяне на хуманитарен статут и връщане на делото като преписка на административния орган за ново произнасяне по молбата за закрила при съобразяване с указанията по тълкуването и прилагането на закона, дадени в решението.

В идентичен смисъл са: Решение № 10555 от 21.11.2022 г. по адм. д. № 3815/2022 г., IV отд. на ВАС, Решение № 3856 от 25.03.2021 г. по адм. д. № 1514/2021 г., IV отд. на ВАС, Решение № 936 от 17.02.2021 г. по адм. д. № 9176/2018 г. на Административен съд - София-град, оставено в сила с Решение № 7724 от 29.06.2021 г. по адм. д. № 4139/2021 г., IV отд. на ВАС, Решение № 7742 от 29.06.2021 г. по адм. д. № 5201/2021 г., IV отд. на ВАС, Решение № 4766 от 14.04.2021 г. по адм. д. № 12560/2020 г., IV отд. на ВАС.

Водим от горното и на основание чл. 172, ал. 2 АПК, **Административен Съд С. – град, I отделение, 69 състав,**

РЕШИ:

ОТМЕНЯ по жалба на А. Х. Ш., ЛНЧ [ЕГН], [дата на раждане] , в [община], А., гражданин на А., действащ лично и със съгласието на адв. В. Й. Л., Решение № 18044 от 24.11.2023 г. на председателя на Държавната агенция за бежанците при МС, *в частта*, с която на основание чл. 75, ал. 1, т.4, във връзка с чл.9 от ЗУБ е отхвърлена молбата му за предоставяне на хуманитарен статут.

ВРЪЩА преписката на административния орган председател на ДАБ за ново произнасяне по молба за международна закрила рег. № 506584 от 09.01.2023 г. по описа на ДАБ при съобразяване на указанията, дадени с настоящето решение.

Решението подлежи на обжалване в 14-дневен срок от съобщаването му на страните пред Върховния Административен Съд на Република България.

СЪДИЯ:

